

Dagen i dag er en påminnelse om hvilken pris frihet og demokrati har

Taler

Masud Gharahkhani
Stortingspresident

1 Kjære veteraner,

5

Kjære alle sammen,

10

På denne dagen minnes og hedrer vi dem som har satt alt på spill for oss og vår frihet. Det gjør vi i takknemlighet, samtidig som det er krig og konflikt som preger nyhetsbildet – ikke framgang og fred.

15

Teksten på monumentet her i minnelunden sier det meste. «Også vi når det blir krevet».

20

25 Vi kjenner den igjen fra nasjonalsangen vår. Om en knapp uke skal vi synge samtidig som vi feirer de frihetene som Grunnloven vår gir oss. Friheter og rettigheter som disse menn og kvinner har kjempet, og falt for. På vegne av oss.

30

Det er en sterk symbolikk i at disse dagene kommer så tett på hverandre. Det sies at sorg og glede går hånd i hånd. Uten det ene, ikke det andre. Sorg er dessverre ofte prisen vi betaler for kjærlighet og frihet.

35

40 Dagen i dag er en påminnelse om hvilken pris frihet og demokrati har. For noen har det kostet alt.

45 Denne dagen markerer vi både det som var slutten på det hittil mørkeste kapitlet i vår historie, og vi hedrer dem som gjorde det mulig for oss kom etter å leve i fred og frihet.

50

Vi hedrer også dem som etter 1945 har risikert sin helse og sitt liv for å gi mennesker i andre deler av verden muligheten til en bedre framtid. Navnene her i minnelunden forteller oss dem.

55

60 I møte med det personlige motet og det offeret disse menneskene har utvist, holder det ikke med festtaler. Vi må alle vise med ord og handling at vi vil gjøre vårt ytterste for å hindre at krig og konflikt oppstår igjen. Vi må love at vi skal ta vare på det som andre har kjempet og dødd for.

65

Mange, og særlig i min generasjon, har ikke opplevd stort annet enn dyp fred og velstand. Det har vært et stort privilegium.

70

De siste årene har vi, for første gang, erfart at krig og konflikt kryper nærmere. At mørke skyer bygger seg opp på himmelen og at det å forsvare demokrati og folkestyre koster.

75

80

Krigen i Ukraina drar ut. Det er ikke bare våre verdier, men også vår utholdenhet og evne til å stå sammen som settes på prøve.

85

Noen ting er det imidlertid verdt å kjempe for.

90

Vi ønsker oss ikke en verden hvor den sterkestes rett gjelder, og ingen står opp mot brudd på folkeretten. Det er en verden uten håp, en verden uten framgang.

95

Vi, som lever i et land med en sterk demokratisk kultur, i en region preget av godt naboskap, har et ansvar. Et ansvar for å forsvare det vi selv har, og et ansvar for å støtte dem som ønsker det samme.

100

Det er lett å si, men vanskelig å gjøre fordi vi vet det kan kreve det mest dyrbare

105

vi har: vårt eget liv, eller livet til noen vi er glad i. Det er med andre ord ikke en oppgave vi kan ta lett på.

110

Kjære veteraner,

115

I februar i år var jeg i Frankrike. Bakgrunnen var tidligere stortingspresident Per Hysing-Dahls modige oppdrag under andre verdenskrig.

120

Som krigsflyger fraktet Hysing-Dahl franske motstandsfolk på flukt fra
125 Gestapo, over til England. Sommeren 1944 ble han skutt ned over den engelske kanal, men klarte å berge både seg selv og to av de tre agentene han hadde med seg. For sin innsats ble han blant annet hedret med krigskorset, og er en av Norges høyest dekorerte veteraner.

130

Hans opplevelser og erfaringer fra krigen formet ham som politiker, og han var særlig opptatt av sikkerhets- og forsvarspolitik. NATO og FNs fredsbevarende
135 virksomhet var viktig. Hysing-Dahl visste så altfor godt hva det ville si å leve i en verden preget av opprustning, spenning, krig og konflikt.

140

I går åpnet jeg utstillingen der vi i samarbeid med Forsvaret stiller ut krigskorset til Hysing-Dahl.

Jeg mener vi som lever i dag har mye å lære både av ham, og andre veteraner som har satt sin helse og sitt liv på spill for å forsvare det livet vi lever.

150

Vi må ikke være naive i møte med krefter som ønsker å svekke demokratiet, men
155 stå fast på de grunnleggende prinsippene som utgjør grunnmuren vår. Vi må ikke la oss utfordre, men forsvare det som er vårt og den dyrekjøpte arven vårt frie fellesskap bygger på.

160

Kjære alle sammen,

165

I dag hedrer vi våre veteraner og minnes våre falne i dyp takknemlighet. Det er med stor ærbødighet jeg legger ned denne kransen til minne om dem som har gitt sine liv for vår frihet.

170

Kjære veteraner. På vegne av Stortinget: Takk. Vi glemmer aldri.

175

Kilde

<div>regjeringen.no</div>

180

Emner

8. mai, Andre verdenskrig, Frihet, Minnetale, Veteran

URI

185

190

195

200

205

210

215

220